

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра обліку і аудиту

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ РОБІТ**
**з дисциплін «Облік і оподаткування за видами діяльності»
для студентів 4 курсу ОПП «Облік і оподаткування»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»**

Львів 2023

УДК 657

Рекомендовано
кафедрою обліку і аудиту
протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.

Уклали: Кріль Я.Я., к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту

Рецензент:

к.е.н., доцент кафедри фінансів та обліку Львівського державного університету
внутрішніх справ Марушко Н.С.

Комп'ютерне верстання Кріль Я.Я.

Методичні рекомендації до практичних робіт з дисциплін «Облік і оподаткування за видами діяльності» для студентів 4 курсу ОПП «Облік і оподаткування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / Уклад. Кріль Я.Я., Львів: 2023. –45с.

Методичні рекомендації підготовлено відповідно до програми підготовки навчання студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування». Виконання робіт відповідно до тематики дисципліни дасть змогу студенту закріпити теоретичні знання та набути практичні навички у сфері обліку, оподаткування і звітності в на підприємствах різних секторів економіки України.

Методичні рекомендації до практичних робіт призначені для студентів вищих навчальних закладів економічних спеціальностей стаціонарної та заочної форми навчання

ВСТУП

Метою викладання навчальної дисципліни “Облік і оподаткування за видами діяльності” є вивчення системи обліку та її особливостей на підприємствах різних форм власності та секторів економіки.

Завданнями вивчення дисципліни “Облік і оподаткування за видами діяльності” є:

- вивчення змісту і порядку застосування нормативно-правової бази бухгалтерського обліку та фінансової звітності, методичного та методологічного забезпечення (положень (стандартів) бухгалтерського обліку, плану рахунків бухгалтерського обліку та інструкції з його застосування і ін.) та обумовлену ними специфічну термінологію бухгалтерського обліку в різних галузях національної економіки.

- розуміння принципів бухгалтерського обліку.

- оволодіння навичками економічно обґрунтованого вибору методів бухгалтерського обліку та формування облікової політики підприємств різних галузей економіки.

- освоєння методики і технології бухгалтерського обліку в різних галузях національної економіки, підготовки його показників для відображення у звітності.

- набуття студентами навичок у складанні бухгалтерських проведень та розв’язанні завдань, що відображають специфіку господарської діяльності у торгівлі, страховому бізнесі, сільському господарстві, автотранспорті, лізингових компаніях.

- забезпечення розуміння взаємозв’язку економіко-правових, фінансових аспектів оподаткування та облікового процесу при підготовці та поданні користувачам інформації бухгалтерського обліку щодо господарської діяльності підприємств різних галузей економіки.

Вирішення наведених завдань дозволить студентів: самостійно здійснювати бухгалтерський облік господарських операцій; формувати показники для заповнення форм бухгалтерської звітності; контролювати процес формування її показників, аналізувати інформацію бухгалтерських звітів та готувати пропозиції щодо покращення господарської діяльності підприємств та організацій, приймати рішення у складних економічних умовах; адекватно діяти в умовах зміни методик обліку.

Метою проведення практичних і семінарських занять є закріплення теоретичних знань з обліку в різних галузях національної економіки, отриманих студентами на лекціях та при самостійному вивченні тем курсу за рекомендованою літературою, а також оволодіння практичними навичками документального оформлення господарських операцій, їх бухгалтерського опрацювання, ведення облікових реєстрів, узагальнення облікової інформації для відображення її у бухгалтерській звітності.

У результаті проведення практичних і семінарських занять студенти повинні:

знати методику визначення інформаційних потреб користувачів, вимоги до документування господарських операцій та документообігу, звітність матеріально-відповідальних осіб, застосування Плану рахунків та НП(С)БО стосовно конкретних господарських ситуацій, склад та порядок застосування облікових реєстрів бухгалтерського обліку, технологію узагальнення інформації;

вміти самостійно складати й опрацювати первинні документи та звіти матеріально-відповідальних осіб підприємства; складати бухгалтерські проведення; вести облікові реєстри; здійснювати бухгалтерський контроль облікових даних; готувати дані для заповнення форм звітності; формувати вихідні дані для внутрішніх і зовнішніх користувачів інформації бухгалтерського обліку в різних галузях національної економіки.

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Самостійна робота години
1.	Облік у торгівлі	6
2.	Облік страхування	8
3.	Облік у сільському господарстві	6
4.	Облік на автомобільному транспорті	6
5.	Облік у фінансових компаніях	6
6.	Облік у будівництві	2
7.	Облік у сфері ЖКГ	2
8.	Облік у готелях	2
9.	Облік у туристичній індустрії	2
10.	Облік у ресторанному господарстві	2
11.	Облік інших видів діяльності	3
	Разом	45

Тематика практичних занять

КСП.10.01 Облік у торгівлі, страхуванні та сільському господарстві

Тема 1. Облік у торгівлі (6 год)

Практичне заняття 1

1. Облікова політика торговельного підприємства
2. Облік на підприємствах оптової торгівлі

Практичне заняття 2

3. Облік на підприємствах роздрібною торгівлі
4. Облік інших операцій в торгівлі: знижка, повернення товару з істотним недоліком, тара.

Практичне заняття 3

5. Здійснення й облік переоцінки та інвентаризації товарних запасів
6. Звітність торговельного підприємства

Тема 2. Облік страхування (8 год)

Практичне заняття 4

1. Організація обліку в страховій компанії.
2. Надходження страхових платежів та здійснення страхових виплат та відшкодувань.

Практичне заняття 5

3. Перестрахування та страхові резерви.

Практичне заняття 6

4. Формування доходів і витрат

Практичне заняття 7

5. Звітність страховика.

Тема 3. Облік у сільському господарстві (6 год)

Практичне заняття 8

1. Облік та порядок калькулювання собівартості продукції рослинництва
2. Облік і калькулювання собівартості продукції тваринництва

Практичне заняття 9

5. Облік готової продукції та особливості її реалізації
6. Оподаткування сільськогосподарських підприємств

Практичне заняття 10.

7. Звітність сільськогосподарського виробника, її види

КСП.10.02 Облік на автотранспортних підприємствах та фінансових компаніях

Тема 4. Облік на автомобільному транспорті (6 год)

Практичне заняття 11

1. Особливості документування перевезень на автотранспортних підприємствах
2. Облік паливно-мастильних матеріалів (ПММ)

Практичне заняття 12

3. Облік витрат, пов'язаних з технічним обслуговуванням і ремонтом автотранспорту.
4. Особливості обліку використання шин і акумуляторів

Практичне заняття 13

5. Формування собівартості перевезень пасажирів та вантажів
6. Особливості нарахування та сплати податків транспортних підприємств

Тема 5. Облік у фінансових компаніях (6 год)

Практичне заняття 14

1. Фінансовий лізинг та облік лізингових платежів.
2. Обліку гарантії та поручительства.

Практичне заняття 15

3. Кредитні спілки та специфіка обліку їх діяльності.

Практичне заняття 16

4. Ломбарди, облік діяльності.

II семестр

КСП.10.03 Облік у будівництві та на підприємствах сфери послуг

Тема 6. Облік у будівництві (2 год)

Практичне заняття 1

1. Облік витрат будівельної організації та визначення собівартості будівельно-монтажних робіт
2. Облік створення і використання тимчасових не титульних споруд і пристроїв
3. Облік реалізації виконаних робіт і розрахунків із замовниками

Тема 7. Облік у сфері ЖКГ (2 год)

Практичне заняття 2

1. Облік витрат на підприємствах житлово-комунального господарства
2. Відображення в обліку доходів підприємств ЖКГ
3. Облік цільового фінансування на підприємствах ЖКГ
4. Облік в об'єднаннях співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ)

Тема 8. Облік у готелях (2год)

Практичне заняття 3

1. Облік витрат і доходів у підприємствах готельного бізнесу
2. Калькулювання вартості номера.
3. Облік форменного одягу та спецвзуття

КСП.10.04 Облік на підприємствах інших видів діяльності

Тема 9. Облік у туристичній індустрії (2 год)

Практичне заняття 4

1. Особливості оподаткування та обліку туристичної діяльності
2. Облік путівок.
3. Облік доходів і витрат від надання туристичних послуг

Тема 10. Облік у ресторанному господарстві (2год)

Практичне заняття 5

1. Особливості виробничо-торгової діяльності у сфері громадського харчування
2. Калькулювання вартості страв
3. Особливості обліку товарів і сировини у самостійних кондитерських цехах та цехах з виробництва напівфабрикатів

Тема 11. Облік інших видів діяльності (3 год)

Практичне заняття 6

1. Облік у сфері реклами
2. Облік поліграфічних послуг
3. Облік на підприємствах побутового обслуговування населення (перукарня, хімчистка тощо)
4. Облік в аптеці

КСП.10.01 Облік у торгівлі, страхуванні та сільському господарстві**Тема 1. Облік у торгівлі (4 год)****Практичне заняття 1**

1. Облікова політика торговельного підприємства
2. Облік на підприємствах оптової торгівлі
3. Облік на підприємствах роздрібною торгівлі

Практичне заняття 2

4. Облік інших операцій в торгівлі: знижка, повернення товару з істотним недоліком, тара.
5. Здійснення й облік переоцінки та інвентаризації товарних запасів

Задача 1

За станом на 31 грудня в обліку підприємства на балансі числилося:

- 1) товар А - 250 кг за ціною собівартості 5,00 грн. за 1 кг, на суму 1250,00 грн.;
- 2) товар Б - 100 кг за ціною собівартості 15,00 грн. за 1 кг, на суму 1500,00 грн.

При цьому вартість одиниці товару А з урахуванням торгової націнки, але без врахування ПДВ, складає 7,25 грн. ($5,00 \times 45\%$), одиниці товару Б - 15,00 грн. (Оскільки товар Б за даними попередніх періодів був уцінений до чистої ціни реалізації в 15,00 грн. і торгової націнки не має). Сума попередньої уцінки одиниці товару Б - 5,00 грн.

З метою правильного заповнення балансу товарознавцем були обґрунтовані наступні чисті ціни реалізації (без ПДВ): товар А - 4,50 грн. за 1 кг; товар Б - 25,00 грн. за 1 кг. Товар А уцінено, товар Б до оцінено.

Задача 2

Торговельне підприємство планує провести розпродаж 1000 шт. товару. Первісна (покупна) вартість — 80 грн. за штуку. При звичайному продажі товарів (без знижки) торговельна націнка становить 35% (без урахування ПДВ), де: 15% — націнка, установлена для покриття витрат обороту; 20% — націнка, установлена для одержання прибутку. Який відсоток знижки необхідно встановити торговельному підприємству для одержання 0% прибутку і 10% прибутку.

Задача 3

МП «Вест» придбало у звітному місяці товар, первісна вартість якого із ПДВ - 1200,00 грн. При передачі зі складу в торговельне приміщення магазину нараховано торговельну націнку, яка включає суму ПДВ на всю продажну вартість 500,00 грн. У звітному місяці товар реалізований за готівку зі знижкою в 546,00 грн. При продажі товарів їхня оцінка здійснюється МП «Вест» за методом ідентифікованої собівартості. Відобразити операції в бухгалтерському обліку МП «Вест».

Задача 4

Оптове підприємство придбало у звітному місяці товар, первісна (покупна) вартість якого з ПДВ - 12000,00 грн. При продажі товарів їхня оцінка здійснюється продавцем за методом ідентифікованої собівартості. Умови продажу товару такі: продажна вартість товару - 24000,00 грн. (у т.ч. ПДВ);

оплата товару має здійснюватися не пізніше останнього дня звітнього кварталу; за дострокову оплату всієї вартості товару (протягом 5 днів після відвантаження товару продавцем) покупцю надається сконто в розмірі 25%. У звітному місяці товар реалізовано підприємству роздрібною торгівлі (платник податку на прибуток і ПДВ). Причому товар був оплачений покупцем достроково (перераховано на розрахунковий рахунок продавця 18000,00 грн.). Відобразіть господарські операції у продавця та в покупця.

Задача 5

Підприємство роздрібною торгівлі придбало одноразові поліетиленові кульки для вміщення в них товару, що реалізовується. Кульки придбані в кількості 10000 шт. за ціною 6 коп. (у т.ч. ПДВ) і 1000 з них передані в торговий зал.

Варіант 1. Ціна реалізації кульків складає також 6 коп. Реалізація кульків відображається в касовому чеку.

Варіант 2. Ціна кульків перекривається за рахунок торгової націнки. Дане положення затверджене наказом керівника, а обліковою політикою такі витрати передбачено відносити на збутові

Задача 6

"Конвалія" закупило в оптового підприємства "Омега" пиво в кількості 5000 пляшок в 250 ящиках за ціною 1,50 грн. за пляшку (без ПДВ). Загальна вартість покупки склала 9000,00 грн. у т.ч. ПДВ - 1500,00 грн. При цьому до вартості придбаного пива в оптового підприємства не включалася заставна вартість зворотної тари (пляшок і ящиків). Зворотна тара (пляшки і ящики) передавалася під грошову заставу, і заставна ціна в договорі на пляшки пива встановлена на рівні 0,42 грн. за пляшку (без ПДВ), на ящики - 5,00 грн. (без ПДВ). В момент придбання в підприємства "Омега" пива в пляшках магазином "Конвалія ЛТД" також була закуплена в населення склотара (порожні пивні пляшки) за ціною 0,19 грн. за пляшку. В бухгалтерському обліку вибуття запасів враховується за цінами продажу. На товари (пиво та пляшки) був установлений середній відсоток торгової націнки на рівні 50% (включає ПДВ).

Тема 2. Облік страхування (4 год)

Практичне заняття 3

1. Організація обліку в страховій компанії.
2. Надходження страхових платежів та здійснення страхових виплат та відшкодувань.

Практичне заняття 4

3. Перестраховування та страхові резерви. Звітність страховика.

Завдання 1

Відобразити бухгалтерськими проведеннями формування фінансового результату страховика зі страхових операцій за звітний період :

- рахунок 904 – 56 000 грн.
- рахунок 903 – 5 000 грн.
- рахунок 92 – 30 000 грн.
- рахунок 93 – 4 000 грн.
- рахунок 94 – 2 000 грн.

- рахунок 705 – 12 000 грн.
- рахунок 703 – 480 000 грн.
- рахунок 30 – 200 грн.
- рахунок 31 – 92 000 грн.
- рахунок 495.1 – 340 000 грн.
- рахунок 495.2 – 7 000 грн.

Таблиця 3

№	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	Списано рахунок 904 на фінансові результати			56 000,00
2	Списано рахунок 903 на фінансові результати			5 000,00
3	Списано рахунок 92 на фінансові результати			30 000,00
4	Списано рахунок 93 на фінансові результати			4 000,00
5	Списано рахунок 94 на фінансові результати			2 000,00
6	Списано рахунок 705 в порядку його закриття на рахунок доходу від реалізації робіт і послуг			12 000,00
7	Закрито рахунок доходу від реалізації робіт і послуг на фінансові результати			12 000,00
8	Списано рахунок 703 на фінансові результати			480 000,00
9	Списано рахунок 495.1 в порядку його закриття на рахунок доходу від реалізації робіт і послуг			340 000,00
10	Закрито рахунок доходу від реалізації робіт і послуг на фінансові результати			340 000,00
11	Списано рахунок 495.2 в порядку його закриття на рахунок інших доходів операційної діяльності			7 000,00
12	Закрито рахунок інших доходів операційної діяльності на фінансові результати			7 000,00
13	Визначено фінансовий результат від здійснених страховиком операцій (прибуток чи збиток)			?

Завдання 2

Визначити величину заробленої страхової премії за 20XX р. та суму податку на прибуток, виходячи з таких даних :

- сума резерву незаробленої премії станом на 01.01.06 р. – 90 000 грн.
- сума резерву незаробленої премії станом на 31.12.06 р. – 160 000 грн.
- сума премій, що надійшли протягом року – 140 000 грн.
- сума премій, що передані в перестраховання – 20 000 грн.
- сума комісійної винагороди за передачу ризиків у перестраховання – 20 000 грн.

Відобразити дані господарські операції бухгалтерськими проведеннями.

Таблиця 4

№	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	Відображено суму резерву незаробленої премії станом на 01.01.06 р.(сторно)			90 000,00
2	Відображено суму резерву незаробленої премії станом на 31.01.06 р.			160 000,00
3	Списано сальдо по рахунку 495.1 в порядку його закриття на рахунок доходу від реалізації робіт і послуг			?
4	Надійшли суми страхових премій за договорами страхування			160 000,00
5	Відображено дохід страховика від наданих послуг			160 000,00
6	Списано суму визнаного доходу			160 000,00
7	Нараховано премії, що сплачені перестраховикам			20 000,00
8	Передано в перестраховання частину ризиків			20 000,00
9	Списано сальдо по рахунку 705			20 000,00
10	Відображено суму комісійної винагороди за передачу ризиків у перестраховання			20 000,00
Величина заробленої страхової премії за 20XX рік			?	
Сума податку на прибуток			?	

Завдання 3

Визначити величину заробленої страхової премії за 20XX р., виходячи з таких даних :

- різниця між величиною резерву незаробленої премії станом на 01.01.06 р. та станом на 01.01.07 р. становить (- 300 000 грн.)
- сума платежів, що надійшли протягом року за договорами страхування – 1 600 000 грн., у тому числі частки від страхових сум за договорами перестраховання – 400 000 грн.
- сума премій, що сплачені перестраховикам – 200 000 грн.
- сума надходжень від пере страховиків у зв'язку з врегулюванням регресних вимог – 100 000 грн.

Відобразити дані господарські операції бухгалтерськими проведеннями.

Таблиця 5

№	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	Надійшли суми страхових премій за договорами страхування			1 200 000,00
2	Відображено дохід страховика від наданих послуг			1 200 000,00
3	Списано суму визнаного доходу			1 200 000,00
4	Відображено дохід від одержання часток страхових сум за договорами перестраховування			400 000,00
5	Нараховано премії, що будуть сплачені перестраховикам			200 000,00
6	Передано в перестраховування частину ризиків			200 000,00
7	Списано сальдо по рахунку 705			200 000,00
8	Відображено суму надходжень від перестраховиків у зв'язку з врегулюванням регресних вимог			100 000,00
Величина заробленої страхової премії за 20XX рік			?	
Сума податку на прибуток			?	

Завдання 4

Визначити величину прибутку страховика від страхової діяльності на кінець звітного періоду та податку на прибуток, виходячи з нижченаведених даних :

- сума заробленої страхової премії – 500 000 грн.
- сума премії, сплаченої перестраховикам – 240 000 грн.
- сума резерву незаробленої премії на початок звітного періоду- 100 000 грн.
- сума резерву незаробленої премії на кінець звітного періоду – 180 000 грн.
- сума резерву збитків – 60 000 грн.
- сума нарахованого страхового відшкодування 220 000 грн., у т.ч. частка перестраховика – 110 000 грн.
- витрати на ведення страхової справи- 10 000 грн.
- доходи від врегулювання регресних вимог – 50 000 грн.

Відобразити дані господарські операції бухгалтерськими проведеннями.

Таблиця 6

№	Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.
---	----------------	-------	--------	------------

1	Списано сальдо по рахунку 76 на рахунок доходу від реалізації робіт і послуг			500 000,00
2	Списано сальдо по рахунку 705 на рахунок доходу від реалізації робіт і послуг			240 000,00
3	Відображено суму резерву незаробленої премії на початок звітного періоду (сторно)			100 000,00
4	Відображено суму резерву незаробленої премії на кінець звітного періоду			180 000,00
5	Списано сальдо по рахунку 495.1 в порядку його закриття на рахунок доходу від реалізації робіт і послуг			?
6	Сальдо рахунка 495.2 списується в порядку закриття на інші витрати операційної діяльності			60 000,00
7	Нараховано страхове відшкодування			220 000,00
8	Відображено частку перестраховика у ньому			110 000,00
9	Нараховано витрати на ведення страхової справи			10 000,00
10	Відображено доходи від врегулювання регресних вимог			50 000,00
11	Списано доходи на фінансові результати:			?
				?
12	Списано витрати на фінансові результати:			?
				?
				?
13	Визначено фінансовий результат від здійснених страховиком операцій (прибуток чи збиток)			?
Сума податку на прибуток				?

Завдання 5

На основі даних попереднього завдання заповнити "Декларацію про доходи страховика" за I квартал 20XX р.

Підрахуйте обороти та виведіть залишки за синтетичними рахунками в головній книзі станом на 1.04 20XX р. на основі таких даних:

1. Залишки на рахунках страхової компанії за станом на 1.03.20XXр.:

№ синтетичного рахунку	Назва рахунка	Дебет (грн.)	Кредит (грн.)
1.	2.	3.	4.
10	Основні засоби	510000	-
201	Матеріали	61000	-
22	Малоцінні та швидкозношувані предмети	13000	-
23	Основне виробництво	23000	-
301	Каса	4000	-
311	Розрахунковий рахунок	32500	-
63	Розрахунки з постачальниками та підрядчиками	-	120000
641	Розрахунки з бюджетом	-	140000
661	Розрахунки з робітниками та службовцями	-	2000
372	Розрахунки з підзвітними особами	4000	
377	Розрахунки з різними дебіторами та кредиторами	-	88000
40	Статутний капітал	-	520000
492	Резерви	-	70000
Разом		940000	940000

2. Господарські операції за березень місяць 20XXр.:

№ з/п	Зміст операції	Сума (грн.)
1.	2.	3.
	Надходження страхових платежів на поточний рахунок	42000
	Утримання страхових платежів за договорами	11000
	Повернення страховальникам надлишкове отриманих страхових платежів у результаті неправильних даного застосування тарифів	
	Використання коштів вільних резервів на виплати страхових сум та страхових відшкодувань	
	Надходження готівки до каси з поточного рахунку	125000
	Погашення дебіторської заборгованості готівкою	5000
	Видача з каси коштів під звіт	3500
	Видача каси сум страхового відшкодування	1600
	Виплата з каси одноразової допомоги	350
	Надходження коштів на поточний рахунок за реалізацією цінних паперів	12400
	Перерахування процентів банку за касове обслуговування	470
	Оплата рахунків за оренду приміщень	310

	Находження дивідендів за придбанні акції в інших організаціях	10300
	Нарахування заробітної плати штатним працівникам та страховим агентам	42000
	Нарахування внесків за соціальне страхування та до пенсійного фонду	5100
	Утримання із заробітної плати:	
	а) прибуткового податку	6400
	б) за виконавчими документами	770
	в) погашення підзвітних сум	1100
	г) в погашення нестач та витрат	520
	Зарахування невиданої в строк заробітної плати на рахунок депонентів	590
	Видача підзвітним особам грошових документів	440
	Нарахування дивідендів засновникам страхової компанії	19500
	Списання основних засобів у результаті їх ліквідації на суму знайденого зносу	6300
	Оприбуткування надлишків малоцінних та швидкозношуваних предметів, які встановлені інвентаризацією	530
	Відрахування у централізовані страхові резервні фонди	24000

Тема 3. Облік у сільському господарстві (4год)

Практичне заняття 5

1. Облік та порядок калькулювання собівартості продукції рослинництва
- 2..Облік і калькулювання собівартості продукції тваринництва

Практичне заняття 6

5. Облік готової продукції та особливості її реалізації
6. Оподаткування сільськогосподарських підприємств

Приклад 1

Багатопрофільне підприємство ППА "Никловицьке" здійснює сільськогосподарську діяльність. Протягом певного періоду в рамках сільськогосподарської діяльності підприємство здійснило операції, перелік яких наведено в табл. 1. відобразити їх результати в обліку з використанням рахунків поточних та довгострокових біологічних активів.

Таблиця 1

Операції сільськогосподарської діяльності

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума витрат (без урахування ПДВ), грн.	Сума ПДВ, грн.	Загальна сума витрат, грн.

1	Виконано роботи з догляду за посівами озимої пшениці	7000	—	7000
2	Виконані роботи з догляду за насадженнями:			
2.1	абрикосового саду, що досяг пори плодоносіння	3000	—	3000
2.2	малинника, що не досяг пори плодоносіння	1200	—	1200
3	Отримано і прийнято до оплати рахунки постачальників продукції сільськогосподарського походження і підприємств, що надають транспортні та інші послуги, пов'язані з придбанням біологічних та інших активів. Усі пред'явники рахунків є платниками ПДВ. У рахунках зазначено кількість продукції, обсяг Лослуг та їх договірну вартість, а саме:			
3.1	у рахунку № 1 — за 10 голів великої рогатої худоби (дорослих племінних корів для формування основного стада молочного напрямку)	60000	1200 0	72000
3.2	у рахунку № 2 — за транспортування цієї худоби та інші послуги, пов'язані з його придбанням	1500	300	1800
3.3	у рахунку № 3 — за 30 голів молодняка великої рогатої худоби (телочок для включення до складу молодняка, що перебуває на вирощуванні)	27000	5400	32400
3.4	у рахунку №4 — за транспортування молодняка великої рогатої худоби та інші послуги, пов'язані з його придбанням *	900	180	1080
3.5	у рахунку № 5 — за 12,5 тис. штук курячих яєць (для закладення на інкубацію, виведення курчат і передачі їх до складу молодняка, що перебуває на вирощуванні)	5000	1000	6000
3.6	у рахунку № 6 — за 0, 1 7 тис. штук живців елітних кісточкових культур (для використання як щепи ⁴ з метою збільшення врожайності плодкових дерев, що досягли пори плодоносіння)	1700	340	2040
3.7	у рахунку № 7 — за транспортування яєць і живців, з них:	670	134	804
3.7.1	вартість транспортування яєць: 670 грн.: (5000 грн.+ 1700 грн.) x 5000 грн.	500	100	600
3.7.2	вартість транспортування живців: 670 грн. : (5000 грн.+ 1700 грн.). x 1700 грн.	170	34	204
3.8	Пред'явлені рахунки сплачено, всього у тому числі:	96770	19354	116124
3.8.1	за продукцію сільськогосподарського походження	93700	18740	112440
3.8.2	за транспортні та інші послуги, пов'язані з придбанням	3070	614	3684
4	Продукцію отримано й оприбутковано, послуги надано і відповідним чином відображено в бухгалтерському обліку	96770	19354	116124

5	Отримано від одного з учасників — засновника підприємства як внесок до статутного капіталу й оприбутковано 13 свиноматок (для формування основного стада), їх вартість встановлено за домовленістю між засновниками підприємства	10400	—	10400
6	Списані послуги транспортного цеху з транспортування 13 свиноматок	2340	—	2340

Задачі

Задача 1

Підприємство здійснює переведення тварин з однієї підгрупи до іншої: телицю зі складу поточних біологічних активів, яка обліковується за первісною вартістю, – до основного стада продуктивної худоби.

Первісна вартість телиці на момент переведення – 4 000 грн.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 2.

Підприємство придбало біологічні активи (тварин) на суму 36 000 грн., в т. ч. ПДВ – 6 000 грн.

З них без урахування ПДВ сума довгострокових активів (тварин основного стада) становить 22 000 грн., поточних (тварини для вирощування і відгодівлі) – 8 000 грн.

Вартість придбаних тварин оплачено постачальнику з поточного рахунку.

Оприбутковано вартість тварин основного стада до складу довгострокових біологічних активів.

Задача 3

Підприємство продало тварин на 36 000 грн., у т. ч. ПДВ – 6 000 грн.

З них обліковувалося у складі:

- довгострокових біологічних активів (основного стада) за первісною вартістю на момент продажу – 25 000 грн., накопичена амортизація – 8 000 грн.;

- поточних біологічних активів за первісною вартістю – 4 000 грн.

Кошти від продажу надійшли на поточний рахунок підприємства.

Відобразити в бухгалтерському обліку ці операції.

Задача 4

У звітному місяці від корови молочного стада підприємством отримано приплід – 1 голову. Визначити собівартість приплоду, відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку, якщо:

А. Підприємство оцінює приплід за виробничою собівартістю.

Загальна кількість кормо-днів звітнього місяця – 3 000. Виробнича собівартість утримання молочного стада звітнього місяця – 45 000 грн.

Б. Підприємство оцінює приплід за справедливою вартістю, зменшеною на очікувані витрати на місці продажу (такі витрати – 100 грн.).

Задача 5

Підприємство утримує молочне стадо великої рогатої худоби. За звітний період:

- витрати на утримання стада (витрати кормів, зарплата з нарахуваннями працівників, послуги інших організацій тощо) становили 50 000 грн., крім того ПДВ – 1 000 грн.;
- отримано одну голову приплоду, виробнича собівартість якого 900 грн.;
- отримано гній, нормативна собівартість якого 3 000 грн.;
- отримано молоко.

Підприємство обліковує основне стадо за справедливою вартістю, а сільськогосподарську продукцію (основну та побічну) та приплід – за собівартістю.

Підприємство продає отримане молоко переробному підприємству за 96 000 грн., у т. ч. ПДВ – 16 000 грн. Кошти від продажу надходять на поточний рахунок підприємства. Згодом від переробного підприємства надходить компенсація за продане молоко 5 000 грн. (згідно з ПКУ).

Відобразити в бухгалтерському обліку операції щодо отримання і реалізації сільськогосподарської продукції.

Задача 6

Зробити бухгалтерські проведення і необхідні розрахунки.

Нараховано заробітну плату: працівникам рослинництва (12 000 грн.); працівникам тваринництва (15 000 грн.); працівникам допоміжного виробництва (6 000 грн.); агроному (3 400 грн.); завідувачу ферми (5 650 грн.).

Нараховано відрахування на соціальні заходи (ставка ЄСВ 38%) від заробітної плати працівників. Нараховано амортизацію сільськогосподарської техніки.

Задача 7

Сільгоспідприємство ТОВ “Ярило” провело збирання соломи в рулони на своїх угіддях. Для заготівлі соломи було залучено власних працівників (зарплата – 2 000 грн., нарахування ЄСВ на фонд оплати праці – 680 грн.) та техніку (амортизація – 200 грн., пальне – 3 000 грн.). Також залучили інше підприємство, яке надало транспортні послуги на суму 3120 грн. (у т. ч. ПДВ – 520 грн.). Відобразити операції в бухгалтерському обліку, визначити собівартість заготовленої соломи за нормативними витратами.

Задача 8

Зробити бухгалтерські проведення.

Придбано робочу худобу вартістю 6 000 грн. без ПДВ, транспортні витрати – 330 грн. без ПДВ.

Оприбутковано приплід молодняка, витрати на вирощування якого становили 1900 грн., а справедлива вартість – 2200 грн.

Задача 9

Реалізовано довгострокові біологічні активи, які оцінюють за первісною вартістю: первісна вартість – 8 100 грн., нарахований знос – 700 грн., дохід від реалізації – 9 600 грн. з ПДВ.

Задача 10

Переведено довгострокові біологічні активи первісною вартістю 5000 грн., знос – 400 грн. до групи активів, які обліковують за справедливою вартістю; ця вартість становить 4500 грн. Зробити бухгалтерські проведення.

Задача 11

Зробити бухгалтерські проведення. Висаджено саджанці покупні вартістю 5 000 грн. Надалі витрати на їх біологічні перетворення становили 14 000 грн. Переведено їх до складу зрілих біологічних активів за справедливою вартістю 18 000 грн.

Задача 12

Зробити бухгалтерські проведення і необхідні розрахунки.

Справедлива вартість групи тварин на початок поточного року 99 500 грн., на кінець року – 115 237 грн.

Господарські операції:

- 1) Придбано тварини – 2 160 грн.
- 2) Відображено ПДВ – ?
- 3) Вибули тварини у зв'язку з забоєм – 16 000 грн.
- 4) Відображено витрати на утримання і відгодівлю тварин – 19 000 грн.
- 5) Списано витрати на утримання і відгодівлю тварин – 19 000 грн.
- 6) Відображено операційний дохід від отриманого приросту тварин – ?

Задача 13

ТОВ “Полонина” передало на переробку на давальницьких умовах ПАТ “Сонечко” 100 тонн цукрових буряків (планова собівартість – 160 грн. /т.). Витрати на доставку цукрових буряків склали 1200 грн. (у т. ч. ПДВ – 200 грн.). Вартість робіт з переробки – 6 000 грн. (у т. ч. ПДВ – 1 000 грн.). Отримано 14 тонн цукру, 75 тонн жому (вартість – 7 грн. / т) і 5 тонн патоки (вартість – 60 грн. / т). Витрати на доставку цукру – 600 грн. (у т. ч. ПДВ – 140 грн.). Розраховались за усі проведені роботи грошима.

Відобразити операції у замовника на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 14

Зробити бухгалтерські проведення і необхідні розрахунки.

- 1) Відвантажено молоко переробному підприємству – 6 000 грн.
- 2) Відображено ПДВ (0 %) – ?
- 3) Відображена заборгованість переробного підприємства у сумі дотацій – 500 грн.
- 4) Надійшли кошти за реалізоване молоко – ?
- 5) Отримано дотацію на поточний рахунок – ?

- 6) Визнано дохід на суму отриманої дотації – ?
- 7) Дотацію перераховано на спеціальний рахунок – ?

Задача 15

Зробити бухгалтерські проведення і необхідні розрахунки.

- 1) Реалізовано молоко, вироблене у власних переробних цехах – 12 000 грн.
- 2) Відображено ПДВ – ?
- 3) Отримано оплату за продану готову продукцію на поточний рахунок в банку – ?
- 4) Придбано виробничі запаси, пов'язані з виробництвом молока – 800 грн.
- 5) Відображено ПДВ – ?
- 6) Оплачено придбані запаси – ?
- 7) Відображено заборгованість по оплаті за енергію, спожиту в переробних цехах – 600 грн.
- 8) Відображено ПДВ – ?
- 9) Оплачено вартість спожитої електроенергії – ?
- 10) Оприбутковані ветеринарні препарати – 240 грн.
- 11) Відображено ПДВ – ?
- 12) Оплачено за ветеринарні апарати зі спецрахунку – ?
- 13) Відображено дохід при списанні коштів зі спецрахунку – ?

Задача 16

Скласти бухгалтерські проведення.

- 1) Оприбутковано молодняк тварин від постачальників.
- 2) Відображено вартість доставки молодняку тварин стороннім транспортом.
- 3) Оплачено вартість одержаного молодняку.
- 4) Оприбутковано тварини, які вибракувані з основного стада для відгодівлі.
- 5) Оприбутковано тварини, прийняті від населення для реалізації.
- 6) Одержано приплід молодняка худоби.
- 7) Оприбутковано тварини до основного стада.
- 8) Відвантажено тварини покупцеві.
- 9) Відображено ПДВ.
- 10) Списано собівартість реалізованих тварин.
- 11) Здійснені витрати з формування багаторічних насаджень.
- 12) Введено в експлуатацію молоді багаторічні насадження.

Задача 17

Підприємство зібрало 10 000 ц повноцінного зерна озимої пшениці і 1000 ц зернових відходів. Процентний вміст зерна у зернових відходах 60%. Витрати з вирощування зерна – 140 000 грн. Визначити собівартість зерна і зернових відходів.

Задача 18

Зробити бухгалтерські проведення і необхідні розрахунки.

Підприємство придбало тварини для поповнення основного стада корів. Купівельна вартість тварин – 6 000 грн. (з ПДВ), послуги власного транспорту з доставки тварин – 450 грн., нараховано зарплату працівникові за доставку тварин – 100 грн., здійснено нарахування ЄСВ (38,5%) – ?, витрати на відрядження водія – 80 грн. Крім того, переведено до основного стада 6 голів великої рогатої худоби після отелення загальною вагою 25 ц за плановою собівартістю 650 грн. за 1 ц живої ваги. У кінці року проведено розрахунок фактичної собівартості живої ваги тварин, яка становить 850 грн. за 1 ц.

Задача 19

Зробити бухгалтерські проведення і необхідні розрахунки. Різницю між плановою і фактичною собівартістю продукції віднести пропорційно вартості продукції за плановою собівартістю.

- 1) Списано на рослинництво матеріальні витрати – 1 000 грн.
- 2) Віднесена на витрати вартість послуг допоміжних виробництв – 100 грн.
- 3) Віднесено витрати бджільництва із запилення культур на витрати рослинництва – 500 грн.
- 4) Віднесено на виробництво витрати на оплату праці робітників, зайнятих у рослинництві – 2 000 грн.
- 5) Здійснено відрахування на соціальні заходи (ставка 37,3%) – ?
- 6) Віднесено на витрати рослинництва загальновиробничі витрати – 200 грн.
- 7) Оприбутковано з виробництва насіння (за плановою собівартістю) – 100 грн.
- 8) Оприбутковано з виробництва готову продукцію (за плановою собівартістю) – 3 500 грн.
- 9) Списана вартість корму, згодованого продуктивним тваринам (за плановою собівартістю) – 200 грн.
- 10) Списано наприкінці року калькуляційні різниці на продукцію рослинництва: насіння, готову продукцію і корм – ?

Задача 20

Зробити бухгалтерські проведення і необхідні розрахунки.

На сільськогосподарському підприємстві є цех з переробки насіння соняшнику. За звітний період у цеху на виготовлення продукції здійснено витрати: відпущено сировину в переробку на суму 1500 грн., використано паливо – 500 грн., використано електроенергію – 350 грн., нарахована зарплата робітників цеху – 2500 грн., здійснено відрахування на соціальні заходи (36,8%) – ?, нарахована амортизація на основні засоби – 450 грн., списано загальновиробничі витрати – 750 грн.

Задача 21

Фермерське господарство “Південне” (платник фіксованого сільгосподатку й неплатник ПДВ) вирощує яровий ячмінь. Операції, здійснені за березень-червень поточного року (цикл виробництва від садження до збирання врожаю) наведені у таблиці.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку. Скласти шахову відомість за період, використовуючи тільки рахунки, задіяні в господарській діяльності.

Дата	Господарські операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дт	Кт	
Березень				
20.03.12	Нараховано фіксований сільськогосподарський податок			150
20.03.12	Сплачено фіксований сільськогосподарський податок			150
26.03.12	Згідно з виробничим звітом фактичні витрати поточного року на вирощування ярового ячменю становили:			
	– насіння			7 000
	– засоби захисту рослин			3 264
	– мінеральні добрива			3 170
29.03.12	– плата за послуги машинно-тракторного парку ПП Горовий В. В.			9 300
	Оплачено послуги машинно-тракторного парку ПП Горовий В. В.			9 300
30.03.12	Нараховано зарплату агроному Рудяк О. В.			750
	Утримано ЄСВ із заробітної плати			27
	Утримано ПДФО із заробітної плати			109
	Нарахований ЄСВ на заробітну плату			279
30.03.12	Одержано гроші до каси на виплату зарплати			614
	Виплачено зарплату агроному Рудяк О. В.			614
	Сплачено ЄСВ до Пенсійного фонду			306
	Сплачено ПДФО до бюджету			109
30.03.12	Нараховано амортизацію приміщення офісу			100
Квітень				
30.04.12	Нараховано зарплату агроному Рудяк О. В.			750
	Утримано ЄСВ із заробітної плати			27
	Утримано ПДФО із заробітної плати			109
	Нарахований ЄСВ на заробітну плату			279
30.04.12	Одержано гроші до каси на виплату зарплати			614
	Виплачено зарплату агроному Рудяк О. В.			614
	Сплачено ЄСВ до Пенсійного фонду			306

	Сплачено ПДФО до бюджету			109
30.04.12	Нараховано амортизацію приміщення офісу			100
Травень				
31.05.12	Нараховано зарплату агроному Рудяк О. В.			750
	Утримано ЄСВ із заробітної плати			27
	Утримано ПДФО із заробітної плати			109
	Нарахований ЄСВ на заробітну плату			279
31.05.12	Одержано гроші до каси на виплату зарплати			614
	Виплачено зарплату агроному Рудяк О. В.			614
	Сплачено ЄСВ до Пенсійного фонду			306
	Сплачено ПДФО до бюджету			109
31.05.12	Нараховано амортизацію приміщення офісу			100
Червень				
25.06.12	Розподілено загальновиробничі витрати на вирощування ячменю (сума умовна)			4266
25.06.12	Здійснено витрати на збирання врожаю (ПП Горовий В. В.)			11 000
25.06.12	Оплачено послуги			11 000
29.06.12	Нараховано зарплату агроному Рудяк О. В.			750
	Утримано ЄСВ із заробітної плати			27
	Утримано ПДФО із заробітної плати			109
	Нарахований ЄСВ на заробітну плату			279
29.06.12	Одержано гроші до каси на виплату зарплати			614
	Виплачено зарплату агроному Рудяк О. В.			614
	Сплачено ЄСВ до Пенсійного фонду			306
	Сплачено ПДФО до бюджету			109
29.06.12	Нараховано амортизацію приміщення офісу			100
29.06.12	Списано адміністративні витрати			400
29.06.12	Оприбутковано чисте зерно за справедливою вартістю			441 980
	Відображено доход на різницю між справедливою вартістю та фактичними витратами			410 777
	Оприбутковано зернові відходи за справедливою вартістю			43 670
	Відображено доход на різницю між справедливою вартістю та фактичними витратами			40 587
	Оприбутковано солону за справедливою вартістю			52 600
	Відображено доход на різницю між справедливою вартістю та фактичними витратами			48 886
	Відображено фінансовий результат від початкового визнання сільськогосподарської продукції			500 250
29.06.12	Реалізовано зерно ТОВ "Садиба"			445 000

	Списано собівартість зерна			441 980
	Відображено фінансові результати:			
	– доходи			445 000
	– витрати			441 980
	Оплачено зерно покупцем			445 000
	Здійснено витрати на збут (ПП Берелей Л. Я.)			3020
	Списано витрати на збут			3020
	Оплачено послуги			3020
29.06.12	Придбано автомобіль у ТОВ “Автосвіт”			120 000
	Введено автомобіль в експлуатацію			120 000
	Оплачено за автомобіль ТОВ “Автосвіт”			120 000
29.06.12	Визначено прибуток звітнього періоду			499 850
	Розподілено частину прибутку між членами фермерського господарства:			
	Веселці Ю. А.			100 000
	Дощику О. С.			100 000
	Утимано ПДФО за ставкою 15% (17%) із доходів:			
	Веселки Ю. А.			16 785,4
	Дощика О. С.			16 785,4
	Виплачено частину прибутку на особовий картрахунок:			
	Веселці Ю. А.			83 214,6
	Дощику О. С.			83 214,6
	Перераховано ПДФО до бюджету			33 570,8

КСП.10.02 Облік на автотранспортних підприємствах та фінансових компаніях

Тема 4. Облік на автомобільному транспорті (3 год)

Практичне заняття 7

1. Особливості документування перевезень на автотранспортних підприємствах
2. Облік паливно-мастильних матеріалів (ПММ)
3. Облік витрат, пов'язаних з технічним обслуговуванням і ремонтом автотранспорту.
4. Особливості обліку використання шин і акумуляторів

Практичне заняття 8

5. Формування собівартості перевезень пасажирів та вантажів
6. Особливості нарахування та сплати податків транспортних підприємств

Приклад 1

ПП „Зелений гай” для провадження діяльності з продажу і доставки товару покупцям використовує 2 автомобілі («А» і «В»), «А» використовується для доставки товару покупцям, «В» - для адміністративно-господарських потреб.

Для експлуатації автомобілів придбається бензин марки А-95. Протягом звітнього періоду проведено такі господарські операції:

- водієві автомобіля «В» видано під звіт кошти для придбання бензину за готівку у сумі 100 грн. Авансовий звіт надано на суму 96 грн, у тому числі ПДВ - 16 грн. (придбано 20 л бензину), до звіту додається чек РРО, 4 грн. здано до каси підприємства;
  - постачальнику перераховано кошти як передоплату за бензин у сумі 1350 грн., у тому числі ПДВ - 225 грн. Отримано 30 талонів по 10 л для заправки автомобілів;
  - протягом звітнього періоду отримано паливо за талонами: для автомобіля «В» - 100 л на суму 450 грн., у тому числі ПДВ - 75 грн., для автомобіля «А» - 200 л на суму 900 грн., у тому числі ПДВ -150 грн.;
  - придбане паливо на кінець звітнього періоду витрачено.
- Відобразіть бухгалтерські проведення за вищенаведеними операціями.

Приклад 2.

Проставте кореспонденцію рахунків у таблиці 2

Таблиця 2

Відображення в обліку операцій з шинами на ПП „Зелений гай”

№ з/п	Зміст бухгалтерського запису або податкова подія	Бухгалтерський облік			Податковий облік
		дебе г	кредит г	сума, грн.	валові витрати, сума, грн.
1	Перший податковий період				
1.1	Відображено суму передоплати (продавець — платник податку на прибуток)			19200	16000
1.2	Відображено суму ПДВ у складі передоплати			3200	—
1.3	Оприбутковано на склад 5 комплектів шин для вантажних «господарських» автомобілів (800 грн. х 20 шт.)			16000	—
1.4	Відображено суму податкових розрахунків з податкового кредиту з ПДВ			3200	—
1.5	Відображено залік заборгованостей			19200	—
1.6	2 комплекти шин (8 штук) передано для установлення на вантажні автомобілі, які перевозять сировину зі складу до виробничих цехів			6400	—
1.7	Вартість шин, які залишаються на складі на кінець податкового періоду, збільшила балансову вартість запасів і через механізм дії п.5.9 ст.5 Закону про прибуток фактично привела до зменшення валових витрат				-9600
2	Другий податковий період				
2.1	Комплект шин (4 штуки) передано для установлення на вантажний автомобіль,			3200	— *

	закріплений за «негосподарською» базою відпочинку, яка належить підприємству				
<i>*Щоб вартість цього комплексу шин (3200 грн.) не потрапила до валових витрат, потрібно відобразити її у графі 4 «Запаси, використані не в господарській діяльності» додатка К1/1 до декларації з податку на прибуток</i>					
2.2	У зв'язку з потребою ремонту повернуто на склад 2 шини з вантажного автомобіля, який використовується для перевезення сировини			1600	-*
<i>*У податковому обліку ця операція не відображається</i>					
2.3	Замість повернутих для установлення на автомобіль зі складу передано 2 шини			1600	—
2.4	Ремонт однієї шини визнано економічно недоцільним, її списано і здано в утиль			800	-*
<i>*Шина не вичерпала ресурсу, встановленого нормами, але підприємство виходить з того, що Законом про прибуток не передбачено в цьому разі коригування валових витрат і податкового кредиту з ПДВ</i>					
2.5	Визнано витратами* витрати на ремонт повернутої шини			200	200
<i>*Сума не суттєва, тому вона не віднесена на збільшення вартості шин</i>					
3	N-й податковий період				
3.1	У зв'язку із закінченням строку експлуатації списано 4 шини для вантажного автомобіля, який використовується для перевезення сировини			3200	-*

Задачі Задача 1

Зробити необхідні розрахунки і бухгалтерські проведення з відображення в обліку придбання автомобіля у вітчизняного постачальника.

У січні 2013 року підприємство – юридична особа, платник ПДВ – придбало легковий автомобіль у продавця – професійного торговця автомобілями, платника ПДВ.

Вартість придбання легкового автомобіля, відображена в супровідних документах, – 140 000 грн., ПДВ 20% – 28000 грн., разом – 168 000 грн.

Об'єм циліндра двигуна – 1 500 см³.

Вартість державної реєстрації в органах ДПС та інших витрат, пов'язаних із придбанням автомобіля – 1900 грн. (без ПДВ).

Відобразити в обліку операції з придбання автомобіля, визначити суму збору до Пенсійного фонду, обчислити збір за першу реєстрацію транспортного засобу згідно з ПКУ.

Задача 2

АТП придбало легкове авто за 170 000 грн. без ПДВ. Реєстраційний збір становить 2500 грн., об'єм циліндрів – 2 000 см³. Зробити необхідні

бухгалтерські проведення з придбання та введення в експлуатацію автомобіля. Обчислити збір за першу реєстрацію транспортного засобу згідно з ПКУ.

Задача 3

АТП придбало мікроавтобус за 600 000 грн. з ПДВ. Об'єм циліндрів двигуна – 4 600 см³. Реєстраційний збір становить 3200 грн. Обчислити збір за першу реєстрацію транспортного засобу згідно з ПКУ.

Авто введено в експлуатацію, здійснено перевезення пасажирів протягом одного місяця на суму 20 000 грн. без ПДВ; витрати дизпалива склали 2 000 л (ціна 1л – 10,48 грн. з ПДВ). Зробити бухгалтерські проведення з придбання маршрутного автомобіля та надання послуг з перевезення пасажирів.

Задача 4

Зробити необхідні розрахунки і бухгалтерські проведення з відображення перевезення вантажів автомобільним транспортом.

ПАТ “Український бум” придбало в ТОВ “Ромашка” матеріали на суму 48 000 грн., у т.ч. ПДВ – 8 000 грн. Перевезення вантажу здійснювалося спеціалізованим автотранспортним підприємством ЗАТ “АТП”, якому покупець перерахував 12 000 грн., у т.ч. ПДВ – 2000 грн. Витрати на оплату праці водія ЗАТ “АТП” – 2 000 грн., витрати на паливно-мастильні матеріали – 790 грн.

Задача 5

АТП здійснило перевезення вантажу вагою 3 т і виставило рахунок замовнику на 1 600 грн. (з ПДВ). Витрати бензину становлять 900 грн. Зробити необхідні бухгалтерські проведення.

Задача 6

ТОВ “АВС” надало послуги з перевезення вантажу підприємству “ПКС” на суму 15 000 грн. з ПДВ. Заробітна плата водія складала 2 000 грн., витрати на паливно-мастильні матеріали склали 3 000 грн. Відобразити в бухгалтерському обліку господарські операції, які мали місце на ТОВ “АВС” та вказати первинні документи, на підставі яких здійснювалися операції.

Задача 7

АТП здійснило перевезення вантажів на суму 60 000 грн. з оплатою після перевезення і на суму 18 000 грн. за передоплатою. Витрати: заробітна плата – 20 000 грн., паливно-мастильні матеріали – 10 000 грн., адміністративні витрати – 2 000 грн., інші прямі витрати – 3 000 грн. Зробити необхідні бухгалтерські проведення.

Задача 8

Зробити необхідні розрахунки і бухгалтерські проведення з відображення в обліку операцій з перевезення пасажирів маршрутним приміським транспортом.

Виручка – 4800 грн. надійшла з каси автовокзалу на поточний рахунок АТП, що здійснює перевезення пасажирів на автобусах за маршрутами приміського та міжміського сполучення. Обов'язковий страховий збір, сплачений пасажиром і перерахований страховій компанії, становить 240 грн. Дохід від продажу квитків – 4 560 грн., у т.ч. ПДВ – 760 грн. Сума відшкодування бюджету у зв'язку з регулюванням тарифів та перевезення – 114 грн. Виробнича собівартість послуг з перевезення пасажирів – 2 080 грн., адміністративні витрати – 400 грн.

Задача 9

АТП отримало з каси автовокзалу за продаж квитків на перевезення пасажирів 96 000 грн. Страховий збір, включений до вартості квитків, становить 600 грн. Витрати АТП становлять 75 000 грн. Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку зазначені операції, визначити фінансовий результат.

Задача 10

Зробити необхідні розрахунки і бухгалтерські проведення.

Підприємством продано автомобіль, продажна вартість якого 240 000 грн., у т.ч. ПДВ. Первісна вартість автомобіля становить 260 000 грн., сума нарахованого зносу – 80 000 грн.

Задача 11

Зробити необхідні розрахунки і бухгалтерські проведення за господарськими операціями з руху паливно-мастильних матеріалів.

Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
	Дт	Кт	
Отримано від постачальника бензин для автомобілів			6 000
Відображено ПДВ			
Бензин залито до баку автомобіля			2 000
Залито до баку автомобіля бензин від сторонньої АЗС			600
Одержано бензин за талони			500
Списано вартість використаного бензину за нормами			2 700
Списано вартість використаного бензину понад норму на фінансові результати			100
Списано вартість використаного бензину понад норму за рахунок матеріально-відповідальної особи			

Задача 12

Зробити необхідні розрахунки і бухгалтерські проведення за господарськими операціями з перевезення вантажу автотранспортним підприємством.

- 1) Відображено вартість послуг з перевезення вантажу – 2400 грн.
- 2) Відображено ПДВ – ?
- 3) Списано вартість витраченого пального – 400 грн.
- 4) Нараховано заробітну плату водію за перевезення вантажу – 600 грн.
- 5) Здійснено нарахування ЄСВ (ставка – 38,1%) – ?
- 6) Витрати на надання послуги списано на собівартість – ?
- 7) Отримано оплату від замовника – ?
- 8) Списано на фінансовий результат дохід і витрати – ?

Задача 13

Зробити необхідні розрахунки і бухгалтерські проведення за господарськими операціями з перевезення вантажу автотранспортним підприємством.

- 1) Отримано аванс від замовника – 10 500 грн.
- 2) Відображено ПДВ – ?
- 3) Відображено надання послуги з перевезення вантажу – 10 500 грн.
- 4) Відображено ПДВ – ?
- 5) Списано понесені витрати – 4 200 грн.
- 6) Зараховано аванс у рахунок наданої послуги – ?
- 7) Списано на фінансовий результат дохід і собівартість – ?

Задача 14

Зробити необхідні розрахунки і бухгалтерські проведення за господарськими операціями з ремонту автомобіля, визначити загальну суму витрат.

У I кварталі 2013 року підприємство виконало поточний ремонт автомобіля. При цьому використовувалися послуги станції технічного обслуговування, вартість яких становить 18 000 грн. (без ПДВ). Витрачено на ремонт запасні частини, що значилися на балансі підприємства, в сумі 2 500 грн.

Задача 15

Зробити необхідні розрахунки і бухгалтерські проведення за господарськими операціями з перевезення вантажу автотранспортним підприємством.

- 1) Отримано аванс від замовника – 16 000 грн.
- 2) Відображено ПДВ - ?
- 3) Відображено надання послуги з перевезення вантажу – 16 000 грн.
- 4) Відображено ПДВ – ?
- 5) Нарахована заробітна плата водієві – 2 900 грн.
- 6) Здійснено відрахування на соціальне страхування (ставка ЄСВ – 38,7%) – ?
- 7) Списано паливо – 2 120 грн.

- 8) Списані витрати на перевезення вантажу – ?
- 9) Списано на фінансовий результат дохід і витрати – ?

Тема 5. Облік у фінансових компаніях (3 год)

Практичне заняття 8

1. Фінансовий лізинг та облік лізингових платежів.
2. Обліку гарантії та поручительства.

Практичне заняття 9

3. Кредитні спілки та специфіка обліку їх діяльності.
4. Ломбарди, облік діяльності.

Завдання 1

Фінансова установа "Хаш", згідно з умовами договору фінансового кредиту, надала ЗАТ "Албен" грошові кошти в позику. В договорі фінансового кредиту наведені такі умови: сума позики - 15000 грн., позика надається на 2 роки (8 кварталів, тобто $n = 8$). Починаючи з 02.01.2004 р., ставка відсотка становить 16% річних (4% кварталних, тобто $i = 0,04$ (4% / 100%)). Погашення кредиту (з процентами за його користування) здійснюється щоквартально.

Завдання 2

Фінансовою установою (далі - поручитель) для забезпечення виконання кредитного договору укладено тристоронній договір поручительства, сторонами якого є ще одна фінансова установа (далі - кредитор) і юрособа (далі - боржник). У договорі поручительства зазначено, що поручитель і боржник несуть солідарну відповідальність перед кредитором по зобов'язаннях зі сплати за кредитним договором основної суми кредиту (10 тис. грн.) і відсотків, нарахованих на цю суму (2 тис. грн.), а також, у випадку непогашення зазначених сум у термін, - по зобов'язаннях зі сплати штрафу (3 тис. грн.) і пені (1 тис. грн.). Крім того, у договорі поручительства зазначено, що за надання послуг поручительства, за умови погашення зобов'язань боржника, останній сплачує поручителю 1,2 тис. грн. (у т.ч. ПДВ - 200,00 грн.), а якщо ж боржник самостійно погашає свої зобов'язання, поручитель одержує від нього за надані послуги поручительства 0,6 тис. грн. (у т.ч. ПДВ - 100,00 грн.).

Використовуючи умови приклада 1, розглянемо кілька ситуацій, що можуть виникнути в залежності від виконання договору поручительства (див. табл. 1).

1. Боржник погасив свої зобов'язання перед кредитором самостійно у встановлені кредитним договором терміни.
2. Поручитель погасив зобов'язання боржника вчасно.

Завдання 3

1. Вартість послуг фінансової установи (далі - гаранта) з надання гарантій - 2400,00 грн. (у т.ч. ПДВ - 400,00 грн.). Гарант надав дві такі послуги, відповідно до умов яких:

- 1) для забезпечення виконання кредитного договору кредитодавцю (бенефіціару) надане гарантійне письмове зобов'язання про сплату йому вчасно суми кредиту (3000 грн.), якщо цього не зробить кредитоотримувач (принципал);
  - 2) для забезпечення виконання договору купівлі-продажу, продавцю (бенефіціару) надане гарантійне письмове зобов'язання про сплату йому вчасно суми 6000 грн. (у т.ч. ПДВ - 1000 грн.) в рахунок оплати за раніше отримані товари, якщо цього не зробить покупець (принципал).
2. Розглянемо ситуацію, за якої гарант після одержання від бенефіціара письмової вимоги про погашення зобов'язань принципала зробив це, тобто сплатив за принципала належні бенефіціару суми. Після цього принципал, виконуючи умови договору гарантії, сплатив гаранту за надану ним послугу, а також перерахував раніше сплачену (гарантом) суму бенефіціару.

II семестр

РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТА БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК НА ПІДПРИЄМСТВАХ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

План практичних занять

1. Нормативна база діяльності підприємств ресторанного господарства.
2. Класифікація та вимоги до підприємств ресторанного господарства.
3. Ціноутворення та калькуляція на підприємствах ресторанного господарства.
4. Поняття меню та преїскуранта.
4. Облік сировини, матеріалів і товарів.
5. Облік витрат підприємства ресторанного господарства.
5. Облік реалізації продукції власного виробництва і товарів.
6. Облік товарних втрат.
7. Інвентаризація продукції власного виробництва та покупних товарів.
8. Звітність матеріально - відповідальних осіб.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Задача 1

За даними технологічної карти скласти калькуляційну карту, застосувавши торгову надбавку у розмірі 200% до ціни придбання та довести вартість страви до рівня роздрібною ціни.

алат із білокачанної капусти, яблук та моркви

Рецептура №... зі Збірника рецептур...

з	Найменування сировини	Витрати на 100 порцій	
		вага брутто, кг	вага нетто, кг
	Капуста білокачанна свіжа	8,50	5,60
	Морква свіжа	1,50	1,30
	Яблука свіжі	2,50	2,20
	Цибуля ріпчаста	1,30	1,20
	Оцет 9%	0,30	0,30
	Сіль харчова	0,30	0,30
	Олія соняшникова рафінована	0,80	0,80

Ціна придбання продуктів без ПДВ:

- капуста - 25,90 грн за 1 кг;
- морква - 32,60 грн за 1 кг;
- яблука - 16,00 грн за 1 кг;
- цибуля - 42,50 грн за 1 кг;
- оцет - 50 грн за 1 кг;
- сіль харчова - 25 грн за 1 кг;
- олія соняшникова рафінована - 52 грн за 1 кг.

Задача 2

Підприємством ресторанного господарства у звітному місяці було придбано товарів на суму 35820 грн з ПДВ та сировини на суму 17472 грн з ПДВ.

У коморі товар та сировина обліковується за цінами придбання.

Власна торгівельна націнка складає 85%.

Уся сировина відпущена у виробництво і з неї виготовлена готова продукція.

Увесь товар передано в бар на реалізацію.

Відобразити всі операції в обліку.

Задача 3

Підприємство ресторанного господарства придбало сировини на суму 29600 грн з ПДВ та товар на 47280 грн з ПДВ. Торгівельна націнка на страви складає 85%, на товар - 73%. Облік в коморі ведеться за цінами придбання.

У звітному місяці з об'єктивних причин було списано готових страв на загальну суму 1320 грн без ПДВ. Решта страв реалізована. Товар весь реалізовано.

Відобразити в обліку господарські операції.

Задача 4

Підприємство РГ веде облік за виробничим методом. За місяць на підприємстві зіпсувалося з вини працівника сировина для приготування страв вартістю 1500 грн (без ПДВ); з об'єктивних причин готові страви вартістю 1200 грн (без ПДВ); минув строк придатності у покупних товарів вартістю 4000 грн без ПДВ, на які була нарахована торгівельна націнка 7200 грн.

Відобразити всі господарські операції в обліку.

Задача 5

Закладом ресторанного господарства було придбано товар для реалізації в барі на суму 34200 грн з ПДВ. Торгівельна націнка складає 82%.

У звітному місяці товар на суму 1300 грн було зіпсовано з вини працівника бару, який погодився з тим, що сума буде утримана із його заробітної плати. Заробітна плата вказаного працівника складає 8000 грн. Решта товару реалізована.

Відобразити всі господарські операції в обліку.

Тема 3. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ В БУДІВНИЦТВІ

1. Облік та класифікація витрат будівельних організацій.
2. Облік надходження та використання матеріалів у будівельних організаціях.
3. Облік будівельних робіт у підрядчика.
4. Облік будівельних робіт у замовника.
5. Облік ТМЦ на відповідальному зберіганні в будівельній організації.
6. Облік ОЗ переданих на баланс будівельної організації.
7. Особливості проведення інвентаризації.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Задача 1

Будівельна організація уклала угоду із замовником на будівництво офісного центру. Термін будівництва - 5 років. Для зберігання будівельного інвентарю та спецодягу було побудовано тимчасову будівлю. На її будівництво було відпущено матеріалів на суму 25650 грн, заробітна плата робітників склала 28310 грн, ЄСВ - ? грн. Обліковою політикою передбачено прямолінійний метод амортизації. Ліквідаційна вартість дорівнює нулю.

Записати кореспонденцію рахунків з усіх господарських операцій.

Задача 2

Згідно укладеного договору між замовником та підрядником вартість будівництва становить 10740 000 грн, в т.ч. ПДВ - 20 %. Витрати згідно кошторису становлять - 7150000 грн. Будівництво здійснюється в два етапи.

Згідно актів виконаних робіт на першому етапі виконано 35 % робіт, на другому - 65%.

Визначити суми доходів і витрат на кожному етапі будівництва та записати кореспонденцію рахунків.

Задача 4

Між замовником і підрядником укладено договір підряду на будівництво виробничого приміщення з частковим постачанням устаткування та матеріалів. Операції, які здійснив замовник, наведені в таблиці.

Г господарська операція	Сума, тис. грн.
Перераховано аванс підряднику	1200
Придбано і передано підряднику устаткування для монтажу	480
Придбано і передано підряднику будівельні матеріали	240
Підписано акт введення об'єкта в експлуатацію	1500
Перераховано заборгованість підряднику	?

Записати кореспонденцію рахунків за здійсненими операціями у замовника та підрядника. Розкрити вплив кожної здійсненої операції на показники Звіту про фінансові результати.

Задача 5

Прямі витрати на будівництво об'єкта склали 4087100 грн, з них будівельні матеріали - 1245000 грн, зарплата - 2150000, ЄСВ - 473000, амортизація основних засобів - 95500 грн, [МШП](#) - 123600 грн. Загальновиробничі витрати склали 269750 грн, з них 90% розподілені.

До будівельних робіт було залучено субпідрядника, від якого прийнято робіт на загальну суму 747600 грн з ПДВ.

Замовником будівництва було перераховано аванс будівельній організації на суму 3600000 грн. Акти виконаних робіт підписано на суму 6972000 грн з ПДВ.

Записати кореспонденцію рахунків за всіма господарськими операціями у підрядника.

Тема 4. ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ

План практичних занять:

1. Особливості діяльності автотранспортних підприємств.
2. Законодавчо - нормативна база, що регламентує діяльність АТП.
3. Документальне забезпечення обліку АТП.
4. Облік придбання та вибуття автотранспортних засобів.
5. Облік перевезень вантажів.
6. Облік пасажирських перевезень.
7. Особливості обліку міжнародних перевезень.
8. Облік паливно-мастильних матеріалів.
9. Облік запасних частин.
10. Облік спецодягу.
11. Облік технічного обслуговування, ремонтів та поліпшення автотранспорту.
12. Облік доходів та витрат автотранспортних підприємств.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Задача 1

Підприємство придбало новий легковий автомобіль вартістю 360000 грн з ПДВ. Послуги за реєстрацію автомобіля в сервісному центрі МВС склали 622 грн. Також було придбано страховку КАСКО терміном на 1 рік вартістю 6000 грн.

Відобразити в обліку всі господарські операції.

Задача 2

Підприємство придбало шини для автомобілів - 5 комплектів на загальну суму 24000 грн з ПДВ та запчастини на загальну суму 10140 грн з ПДВ.

У звітному місяці 2 комплекти шин передано в експлуатацію, а також передано в ремонтний цех запчастини на суму 4100 грн.

Під час проведення інвентаризації на складі виявлено нестачу запчастин на суму 750 грн. Винна особа встановлена. Відшкодування за згодою сторін відбувається шляхом утримання із заробітної плати працівника. Штатний оклад працівника - 8000 грн.

Відобразити в обліку всі господарські операції.

Задача 3

Підприємство придбало акумулятори для автомобілів в кількості 3 штуки за ціною 1866 грн з ПДВ за штуку. Всі акумулятори були встановлені на автомобілі. Обліковою політикою передбачено списання акумуляторів після досягнення граничного стану ємності батареї.

Відобразити в обліку всі господарські операції.

Задача 4

Підприємство придбало акумулятор на вантажний автомобіль вартістю 1866 грн з ПДВ. Акумулятор встановлено на автомобіль. Обліковою політикою передбачено списання акумулятора відразу при установці на автомобіль.

Через певний період акумулятор було знято для ремонту. Після ремонту комісія визначила вартість акумулятора 950 грн. Після повного відпрацювання акумулятор було здано на утилізацію, за нього було отримано 180 грн з ПДВ.

Відобразити в обліку всі господарські операції.

Задача 5

Підприємством придбано інструменти для ремонту автомобілів 10 одиниць за ціною 6900 грн з ПДВ за одну одиницю. У звітному місяці для ремонту було відпущено зі складу 8 одиниць. Обліковою політикою підприємства передбачено нарахування амортизації МНМА 100% в першому місяці експлуатації.

Відобразити в обліку всі господарські операції.

Задача 6

Підприємство закупило спецодяг терміном експлуатації до 1 року на суму 14760 грн з ПДВ. Перед отриманням спецодягу, підприємство перерахувало аванс в розмірі 50% вартості, решту - після його отримання.

Весь спецодяг було передано у виробничий цех.

Відобразити в обліку всі господарські операції.

Задача 7

Підприємство придбало спецодяг терміном експлуатації більше 1 року в кількості 10 комплектів за ціною 5650 грн з ПДВ за 1 комплект. Метод амортизації прийнято 50% при передачі в експлуатацію, 50% - при списанні. Після придбання 5 комплектів передано у виробничий цех, 1 - комплект - начальнику цеху. Решта комплектів залишилась на складі.

Відобразити в обліку всі господарські операції.

Задача 8

Підприємством придбано формений одяг 20 комплектів за ціною 1536 грн з ПДВ за 1 комплект. При звільненні 1 працівник одяг на склад не здав. Справедлива вартість комплекту на цю дату складала 720 грн з ПДВ. Штатний оклад працівника складає 8500 грн.

Відобразити в обліку всі господарські операції.

Задача 9

АТП надає послуги з перевезення вантажів. За звітний місяць реалізовано послуг на загальну суму 297600 грн з ПДВ.

Витрати підприємства склали:

- зарплата водіям - 50000 грн.
- зарплата адмінперсоналу - 15000 грн.
- запчастини - 8500 грн.
- пальне - 123000 грн.
- загальновиробничі витрати - 2100 грн, з них розподілені - 1500 грн.

Відобразити в обліку всі господарські операції.

Задача 10

На рахунок в банку автовокзалу надійшла виручка від реалізації квитків на суму 72000 грн з ПДВ. Обов'язковий страховий збір, включений у вартість квитків складає 3400 грн. Сума відшкодування з бюджету за пільгові перевезення складала 7200 грн з ПДВ. Виробнича собівартість послуг з перевезення пасажирів складала 32500 грн, адміністративні витрати 5000 грн, ЗВВ 9600 грн (з них 60% розподілені).

Відобразити в обліку всі господарські операції

Змістовний модуль 2. Особливості бухгалтерського обліку у житлово-комунальному господарстві, готелях, рекламній та туристичній діяльності

Тема 5. ОБЛІК У ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОМУ ГОСПОДАРСТВІ

План практичних занять:

1. Нормативна база діяльності ЖКГ.
2. Облік витрат житлово - комунальних підприємств.

3. Облік доходів житлово - комунальних підприємств.
4. Облік оренди комунального майна.
5. Особливості створення та функціонування ОСББ (об'єднань співвласників багатоквартирних будинків).
6. Нормативна база діяльності ОСББ.
7. Облік основних господарських операцій ОСББ.

Задача 1

Записати кореспонденцію рахунків за наступними господарськими операціями підприємства житлово - комунального господарства:

- 1) Нараховано плату квартиронаймачам за обслуговування будинку та прибудинкової території, а також водо-, електро- та газопостачання - 326500 грн
- 2) Отримано від постачальників комунальних послуг рахунки за водо - електро- та газопостачання - 195650 грн.;
- 3) Надійшла оплата від квартиронаймачів у розмірі 90% від нарахованих сум;
- 4) Перераховано кошти постачальникам комунальних послуг у розмірі 85% від нарахованих сум;
- 5) Отримано рахунок та сплачено за ремонт ліфта - 2400 грн з ПДВ;
- 6) Отримано рахунок та сплачено кошти за обслуговування ліфтів - 7800 грн з ПДВ;
- 7) Нараховано зарплату працівникам житлово - комунального господарства - 75000 грн, з них працівникам адміністрації - 25000 грн. ЄСВ нарахувати самостійно.

Задача 2

Записати кореспонденцію рахунків за наступними господарськими операціями ОСББ:

- 1) Нараховано співвласникам житлового багатоквартирного будинку за комунальні послуги - 250000 грн.;
- 2) Отримано на поточний рахунок кошти від співвласників за комунальні послуги - 218500 грн.;
- 3) Отримано з бюджету субсидії - 15000 грн.;
- 4) Нараховано та сплачено кошти за обслуговування ліфтів - 10350 грн.
- 5) Нараховано та сплачено кошти за освітлення місць загального користування в середині будинку та прибудинкової території - 3500 грн.;
- 6) Нараховано і отримано орендну плату від орендарів нежитлових приміщень - 14800 грн.;
- 7) Нараховано заробітну плату управляючому ОСББ - 12000 грн та бухгалтеру - 8000 грн ЄСВ нарахувати самостійно;
- 8) Нараховано заробітну плату технічному персоналу - 15000 грн ЄСВ нарахувати самостійно.
- 9) Виплачено заробітну плату - 25000 грн.
- 10) Придбано фарбу для ремонту фасаду будинку - 10000 грн.

Тема 6. ОБЛІК У ГОТЕЛЬНОМУ ГОСПОДАРСТВІ

План практичних занять:

1. Нормативна база діяльності готельного господарства.
2. Класифікація готелів.
3. Вимоги до готелів різних категорій.
4. Класифікація витрат та доходів готельного господарства.
5. Особливості ціноутворення та калькулювання собівартості готельних послуг.
6. Облік доходів та витрат готелів.
7. Документальне забезпечення готельної діяльності.

Задача 1

Визначити фактичну собівартість та відпускну ціну 1 ліжка -добы в готелі «Лілея», користуючись даними таблиці.

№ з/п	Статті витрат та інші показники	Значення показника
1.	Заробітна плата, грн	115000
2.	Єдиний соціальний внесок, грн	?
3.	Амортизація основних засобів та МНМА, грн	14200
4.	Малоцінні швидкозношувані предмети, грн	3650
5.	Матеріали, грн	12600
6.	Комунальні витрати на утримання готелю, грн	395000
7.	Рівень прибутку, %	350
8.	ПДВ, %	?
9.	Загальна кількість місць в готелі, од.	420
10.	Кількість календарних днів у місяці, днів	30
11.	Коефіцієнт завантаженості	0,8

Задача 2

На підставі здійснених господарських операцій готелю записати кореспонденцію рахунків та визначити фінансовий результат:

- 1) Отримано кошти від фізичних осіб за проживання в готелі - 158400 грн з ПДВ;
- 2) Нараховано та перераховано курортний збір - 950 грн.;
- 3) Нараховано та оплачено комунальні послуги готелю - 36000 грн з ПДВ;
- 4) Придбано постільну білизну на суму 5000 грн без ПДВ;
- 5) Передано постільну білизну в експлуатацію - 3000 грн.;
- 6) Придбано миючі засоби - 2400 грн з ПДВ;
- 7) Відпущено зі складу миючі засоби - 950 грн.;
- 8) Придбано формений одяг - 4800 грн з ПДВ;
- 9) Видано персоналу формений одяг - 3200 грн.;
- 10) Нараховано зарплату обслуговуючому персоналу готелю - 35450 грн, ЄСВ - ?
- 11) Нараховано зарплату адміністрації готелю - 16800 грн, ЄСВ - ?
- 12) Нараховано амортизацію основних засобів - 14600 грн.;

Задача 3

Готель «Олеандра» розташований в курортній зоні. За весь період проживання в готелі фізичною особою сплачено вартість основних готельних послуг в сумі 4267 грн, у т.ч. ПДВ 700 грн та курортний збір 67 грн .

При виселенні з готелю фізичною особою також було сплачено додаткові готельні послуги (прання одягу) в сумі 120 грн у т.ч. ПДВ.

Відобразити господарські операції в обліку готелю

Задача 4

На підставі здійснених господарських операцій готелю записати кореспонденцію рахунків та визначити фінансовий результат:

- 1) Отримано кошти від фізичних осіб за проживання в готелі - 324000 з ПДВ; у т.ч. за харчування - 31152 з ПДВ;
- 2) Сплачено кошти за сертифікацію готелю та отримано відповідний сертифікат-1200 грн з ПДВ;
- 3) Нараховано та оплачено комунальні послуги готелю - 42800 грн з ПДВ;
- 4) Придбано ковдри та подушки на суму 18000 грн з ПДВ;
- 5) Передано ковдри та подушки в експлуатацію - 12000 грн.;
- 6) Придбано миючі засоби - 2628 грн з ПДВ;
- 7) Відпущено зі складу миючі засоби - 1585 грн.;
- 8) Нараховано зарплату обслуговуючому персоналу готелю - 54820 грн, ЄСВ- ?
- 9) Нараховано зарплату адміністрації готелю - 21800 грн, ЄСВ - ?
- 10) Нараховано амортизацію номерного фонду - 23650 грн.;
- 11) Нараховано амортизацію основних засобів адміністративного призначення - 2800 грн.

Тема 7. ОБЛІК НА ПІДПРИЄМСТВАХ, ЩО НАДАЮТЬ РЕКЛАМНІ ПОСЛУГИ

План практичних занять:

1. Нормативна база, що регулює рекламну діяльність.
2. Вимоги до реклами.
3. Облік витрат у рекламних агенціях.
4. Облік доходів від надання рекламних послуг.

Задача 1

Підприємство, яке займається виробництвом та реалізацією солодошів, в рамках рекламної акції здійснювало роздачу своєї продукції. Роздачу продукції здійснювало рекламне агентство.

Собівартість продукції, яка була роздана в рекламних цілях - 4800 грн, звичайна ціна - 5200 грн. За послуги підприємство сплатило рекламному агентству 9600 грн.

Відобразити всі господарські операції в обліку підприємства та рекламного агентства.

Задача 2

Підприємство з метою реклами своєї продукції замовило в рекламній агенції виготовлення та розповсюдження буклетів.

Рекламна агенція розробила і виготовила буклети у видавництві. За буклети агенцією було сплачено 10200 грн з ПДВ. Загальна вартість рекламних послуг згідно акта приймання - передачі послуг склала 26400 грн з ПДВ.

Відобразити всі господарські операції в обліку підприємства та рекламного агентства.

Задача 3

З метою реклами своєї продукції підприємство звернулося до рекламної агенції. За умовами договору, рекламна агенція повинна зняти відеоролик. Загальна вартість послуг склала 48000 грн з ПДВ.

Собівартість виготовлення відеоролика у рекламній агенції склала 28500 грн, з них заробітна плата - 16200 грн, ЄСВ - 3564 грн, матеріали - 8736 грн.

Відобразити всі господарські операції в обліку підприємства та рекламного агентства.

Задача 4

Підприємство замовило рекламу своєї продукції на телебаченні у травні поточного року. За умовами договору рекламна кампанія повинна тривати півроку, з червня по листопад включно. В травні підприємством було сплачено за рекламні послуги 144000 грн з ПДВ за весь період реклами. Акти наданих послуг склалися сторонами кожного місяця.

Відобразити всі господарські операції в обліку підприємства.

Задача 5

Підприємство замовило рекламу своїх послуг на телебаченні у липні поточного року. За умовами договору рекламна кампанія повинна тривати три місяці, з серпня по жовтень включно. В липні підприємством було сплачено зареklamні послуги 36000 грн з ПДВ за весь період реклами. Акти наданих послуг були складені сторонами після надання рекламних послуг в повному обсязі. Відобразити всі господарські операції в обліку підприємства.

Тема 8. ОБЛІК В ТУРИСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

План практичних занять:

1. Нормативна база, що регламентує господарську діяльність в сфері надання туристичних послуг.
2. Суб'єкти туристичного бізнесу.
3. Ліцензування туристичної діяльності.
4. Облік діяльності туроператорів.
1. Облік діяльності турагентів.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Задача 1

Туристичне агентство уклало з туроператором агентську угоду щодо реалізації ваучерів (путівок) на тури по Україні. Вартість путівки складає 12800 грн. Турагентство реалізувало дві путівки. Крім того, турагентство надало туристам інформаційно - консультативні послуги вартістю 240 грн з ПДВ. Собівартість наданих послуг складає 95 грн. Винагорода турагента за реалізацію путівок складає 10% від вартості туру, яку він утримує під час перерахування коштів за путівки туроператору.

Відобразити в обліку всі господарські операції туристичного агентства.

Задача 2

Туроператор у квітні поточного року реалізував туристичний продукт на тури по Україні на липень місяць. Всього за місяць було видано 10 ваучерів. Вартість однієї путівки складає 18000 грн. Туроператор є платником ПДВ.

Відобразити господарські операції в обліку туроператора у відповідних місяцях поточного року.

Задача 3

Турагент уклав договір з туроператором на посередницькі послуги з реалізації турів. В поточному місяці тур агент реалізував тур по Україні на суму 10250 грн. Винагорода турагента за реалізацію туру складає 8% від вартості туру, яку він утримує під час перерахування коштів туроператору.

Договір страхування тур агент не здійснював, оскільки турист самостійно уклав договір зі страховою компанією.

Відобразити в обліку всі господарські операції турагента.

Задача 4

Туроператор реалізував турпродукт безпосередньо туристу вартістю 24000 грн з ПДВ.

При формуванні туру, туроператор згідно укладених договорів оплатив вартість послуг за проживання туриста в готелі на суму 5868 грн з ПДВ, закладу ресторанного господарства за харчування - 3600 грн з ПДВ, автотранспортному підприємству за перевезення - 1200 грн з ПДВ.

Витрати на формування туру склали: зарплата - 4500 грн, ЄСВ - 990 грн, матеріали (бланки ваучерів, канцелярські приладдя тощо) - 130 грн.

Відобразити в обліку всі господарські операції туроператора.

Задача 5

Турагент уклав договір з туроператором на посередницькі послуги з реалізації турів. В поточному місяці тур агент реалізував тур по Україні на суму 18650 грн. Винагорода турагента за реалізацію туру складає 6% від вартості туру, яку він утримує під час перерахування коштів туроператору.

Також тур агент уклав договір зі страховою компанією. Сума страховки складає 810 грн і не включена до вартості туру.

Відобразити в обліку всі господарські операції турагента.

Рекомендована література

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
3. Україна. Закон. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні від 16.07.1999 р. № 996-XIV, із змінами і доповненнями від 02.12.2010 р. № 2756-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
4. Україна. Закон. Про національний банк України від 20.05.99 р. № 679-XIV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
5. Україна. Закон. Про єдиний соціальний внесок» від 8.07.2010 р. № 2464-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
6. Україна. Закон. Про обіг векселів в Україні від 05.04.2001 р. № 2374-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
7. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291, із змінами і доповненнями від 25.09.09 р. № 1125. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://liga.net/>.
8. Інструкція по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 11.08.94 р. № 69, із змінами і доповненнями від 05.08.2010 р. № 832. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
10. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах, затверджена постановою Правління НБУ від 12.11.2003 р. № 492, із змінами і доповненнями від 22.12.2010 р. № 572. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://liga.net/>.
11. Інструкція про організацію роботи з готівкового обігу установами банків України, затверджена постановою правління НБУ від 19.12.2005 р. № 69. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
12. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, затверджена постановою НБУ від 21.01.2004 р. № 22 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
13. Інструкція про порядок реєстрації виданих, повернутих і використаних довіреностей на одержання цінностей, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 16.05.2008 р. № 647. – Режим доступу: <http://liga.net/>.
14. Інструкція про службові відрядження в межах України і за кордоном, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 13.03.1998 р. № 59, із змінами і доповненнями від 17.03.2001 р. № 362. – Режим доступу: <http://liga.net/>.
15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999 р. № 87, із змінами і доповненнями від 18.03.2011 р. № 372. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999 р. № 87, із змінами і доповненнями від 18.03.2011 р. № 372. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999 р. № 87, із змінами і доповненнями від 18.03.2011 р. № 372. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999 р. № 87, із змінами і

доповненнями від 10.07.2010 р. № 382. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

19. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999 р. № 87, із змінами і доповненнями від 27.04.2000 р. № 92. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18.10.1999 р. № 242, із змінами і доповненнями від 18.03.2011 р. № 242. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

21. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246, із змінами і доповненнями від 11.12.20XX р. № 1176. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

22. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237, із змінами і доповненнями від 25.09.2009 р. № 1125. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

23. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 26.04.2000 р. № 91, із змінами і доповненнями від 23.05.2003 р. № 363. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

24. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.07.2000 р. № 181, із змінами і доповненнями від 08.07.2008 р. № 901. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

25. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290, із змінами і доповненнями від 18.03.2011 р. № 372. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

26. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318, із змінами і доповненнями від 18.03.2011 р. № 372. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

27. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.07.1999 р. № 163, із змінами і доповненнями від 25.09.2009 р. № 1125. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

28. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. № 193, із змінами і доповненнями від 25.11.2002 р. № 989. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://liga.net/>.

29. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.11.2003 р. № 617. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://liga.net/>.

30. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.12.2004 р. № 817. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://liga.net/>.

31. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. № 790. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://liga.net/>.

32. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.04.20XX р. № 415, із змінами і доповненнями. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://liga.net/>.

33. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку» № 1591 від 09.12.2011 р.

34. Порядок ведення касових операцій у національній валюті України від 15.12.2004 р. № 637, затверджений Постановою правління НБУ від 13.01.2005 р. № 40/10320 (зі змінами та

- доповненнями). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
35. Про затвердження типових форм первинного обліку касових операцій, наказ Міністерства Статистики України від 15.02.1996 р. № 51. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
36. Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей, затверджений Постановою КМУ від 22.01.1996 р. № 116. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
37. Правила використання готівкової іноземної валюти на території України, затверджені постановою НБУ від 30.05.20XX р. № 200. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
38. Порядок подання податковим органам Повідомлення про відкриття (закриття) рахунків в установах банків Наказ ДПАУ від 23.12.2010 р. № 993. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
39. Про застосування штрафних санкцій за порушення норм регулювання обігу готівки, затверджено Указом Президента № 436/95 від 12.06.95 р. в редакції Указу № 491/99 від 11.05.99 р.
40. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів, затверджені наказом Міністерства фінансів України № 561 від 30.09.2004 р.
41. Методичні рекомендації з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств, затверджені наказом Міністерства аграрної політики України від 18.05.2001 р. № 132. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
42. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 10.01.20XX р. № 2. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
43. Бухгалтерський облік у сільському господарстві в первинних документах і проводках / За ред. М.Ф.Огійчука та П.В. Пархоменка. – Х.: Фактор, 2008. – 464 с.
44. Гарасим П.М. Фінансовий облік і звітність на підприємствах різних галузей: [навчальний посібник] / П. М. Гарасим, І.Я. Кізима, В.Д. Забчук, І.П. Куликірик та ін. / За ред. Хомика П.Я. - Тернопіль: Астак, 2004. - 288с.
45. Гура Н.О. Облік видів економічної діяльності: [навчальний посібник]. - К.: Знання, 2004.
46. Даньків Й.Я. Бухгалтерський облік у галузях економіки: [навчальний посібник]. – [3-тє вид., перероб. і доповнене]. - К.: Знання, 2005 . – 229 с.
47. Загородній А.Г. Бухгалтерський облік за видами економічної діяльності: [навчальний посібник]. / А.Г. Загородній, І.Й. Яремко, Л.М. Пилипенко. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 216 с.
48. Зінкевич О.В. Бухгалтерський облік у галузях народного господарства: [навчальний посібник]./ О.В. Зінкевич, С.О. Левицька, М.М. Мосійчук, І.П. Нагавичко та ін. – Рівне:НУВГП, 20XX. – 456 с.
49. Кім Г. Бухгалтерський облік: первинні документи та порядок їх заповнення: [навчальний посібник] - [2-ге вид., перероб. та доп.]. / Г. Кім, В. Сопко, С. Кім.– Київ: Центр навчальної літератури, 20XX. – 480 с.
50. Крупка Я.Д. Облік у будівництві: [підручник] / Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, Р.О. Мельник. – К.: Знання, 2008. – 631 с.
51. Лень В.С., Гливенко В.В. Бухгалтерський облік у галузях економіки: [навчальний посібник]. - К.: Знання – Прес, 2005. – 632 с.
52. Сторожук Т.М. Особливості бухгалтерського обліку в галузях економічної діяльності. - Ірпінь: Академія ДПС Укр., 20XX . – 234 с.
53. Облік в галузях економічної діяльності: автотранспорт і будівництво: [навчальний посібник для студентів вузів спеціальності 7.050106 „Облік і аудит”] / Малюга Н.М., Лебедзевич Я.В., Горещька Л.Л., Дивидюк Т.В. / За редакцією проф. Бутинця Ф.Ф. - Житомир: ЖІТІ. 20XX. - 480с.

54. Шутикова Ж.Ф. Бухгалтерский учет на автотранспортом предприятии. – М.: Финансы и статистика, 2009. – 128 с.
55. www.rada.gov.ua – сайт Верховної Ради
56. www.dtk.com.ua – сайт “Дебет-Кредит” від ГК.
57. www.buhgalteria.com.ua – сайт “Бухгалтерія” від “Бізнесу”